

NOTAT

Til: Regionsrådet

PFAS-grunde i Region Hovedstaden

I forlængelse af Danmarks Radios indslag om PFAS-problematikken følger her en orientering om administrationens indsats på jordforureningsområdet, arbejdet med PFAS-grunde og orientering af grundejere:

Jordforureningsloven

Ifølge jordforureningsloven er det regionernes opgave at håndtere jordforureninger, der kan udgøre en risiko over for

- grundvand
- meget følsom anvendelse, dvs. bolig, daginstitutioner eller offentlige legepladser
- vandmiljø

Regionernes indsats omfatter kun herreløse forureninger, hvor det ikke er muligt at stille forureneren til ansvar.

Jordplanen - indsatsen på jordforureningsområdet

I Region Hovedstaden prioriteres indsatsen i henhold til den politisk vedtagne jordplan "Vejen til ren jord og rent vand II - Region Hovedstadens plan for indsatsen mod jordforurening" fra 2019.

Administrationen bruger årligt to tredjedel af driftsmidlerne på at beskytte grundvandet og en tiendedel på boligindsatsen. Resten af driftsmidlerne bruges på vandmiljø, borgerrettede opgaver og administration.

Hvis jordplanens fokus rettes mod kontaktrisikoen, der i dag er prioriteret lavt, vil det ske på bekostning af indsatsen med at sikre grundvand og indeluft.

PFAS-indsatsen

Siden 2015 har administrationen undersøgt for PFAS de steder, hvor der er viden eller mistanke om, at stofferne har været brugt. Flere end 600 grunde er allerede undersøgt for PFAS i Region Hovedstaden.

Lige nu er fokus særligt rettet mod brandøvelsespladser, hvor der har været brugt PFAS i brandslukningsskummet. Der kan være tale om store mængder PFAS, og mange brandøvelsespladser ligger i områder, hvor vandværkerne oppumper grundvand til drikkevand. I Region Hovedstaden er der kendskab til 43 brandøvelsespladser, hvor der kan være brugt brandslukningsskum med PFAS. Administrationen har igangsat undersøgelser på brandøvelsespladser, som er omfattet af offentlig indsats, og hvor der ikke tidligere er foretaget undersøgelser. Det vil sige 28 af de 43 tidligere pladser. Resultaterne fra de første 10 pladser viser, at der er PFAS-stoffer, men ikke i de koncentrationer, der blev fundet ved Korsørsagen. Miljø- og klimaudvalget bliver orienteret om dette på udvalgets møde den 8. februar 2023.

Selv om administrationen i flere år har arbejdet med PFAS-stoffer, er der fortsat tale om en ny udfordring, hvor der hele tiden kommer ny viden om brancher, hvor der kan være brugt PFAS. I 2015 var der fem brancher på listen – i 2023 er der 16 brancher på listen.

Administrationen og de andre regioner har igangsat en indsats for at skabe viden om, hvordan stofferne spredes, problemets omfang, og hvordan PFAS skal undersøges, risikovurderes og prioriteres. Administrationen er ikke nået til oprensningen endnu.

Selv om administrationen har succes med at oppumpe forurenede grundvand og rense vandet for PFAS i et kulfilter, er det en løsning, der kræver mange års drift. Der skal derfor udvikles nye og mere bæredygtige metoder og teknologier til den opgave. Det arbejder administrationen også på bl.a. i samarbejde med DTU.

Mulige PFAS-grunde i Region Hovedstaden

Administrationen har kendskab til ca. 5.000 steder i Region Hovedstaden, hvor der kan have været brancher, som muligvis har anvendt PFAS-stoffer. Der er både tale om kortlagte grunde og grunde, som endnu ikke er vurderet nærmere.

Som myndighed skal regionen have dokumentation for, at branchen har været på den pågældende grund. Administrationen skal med andre ord gå fra at have mistanke, til begrundet og dokumenteret mistanke, inden der sker underretning af grundejer om kortlægning af grunden som muligt forurenede. Hvis regionen oplyser grundejer på et ikke-oplyst og dermed spinkelt grundlag, kan det skabe unødigt bekymring.

Orientering af grundejere med mulige PFAS-grunde

Danmarks Radios indslag bygger på oplysninger, som Danmarks Radio har søgt aktindsigt i hos de fem regioner i 2022. Danmarks Radio har ret til at få disse oplysninger, og derfor har administrationen udleveret de ønskede oplysninger, som omfatter:

1. Oplysninger om adresser, status for sagen samt mulige PFAS-brancher på de ca. 5.000 mulige PFAS-grunde i Region Hovedstaden
2. Oplysninger om, hvor mange og hvilke grunde, regionen har undersøgt for PFAS siden 2015, og hvilke mængder af PFAS, der er fundet i grundvand og jord.

I overensstemmelse med persondata- og forvaltningsretlige regler har administrationen vurderet, at de berørte grundejere (hhv. 5.000 og 600) ikke orienteres om udlevering af oplysningerne til Danmarks Radio, da det vil være umuligt eller kræve uforholdsmæssig stor indsats at nå, set i forhold til aktindsigtsfristerne.

Danmarks Radio har i januar 2023 oplyst, at de vil lave et interaktivt kort over de 106 konkrete steder, hvor der er fundet en vandprøve, der overskrider grænseværdien for PFAS mere end 100 gange. Af disse 106 steder ligger 58 grunde i Region Hovedstaden. Da oplysningerne forventes udstillet på et kort, orienterer administrationen ejerne af de 58 grunde om aktindsigten, så de ved, at deres grund måske vil fremgå af et kort, som Danmarks Radio udstiller.

Selv om der er fundet PFAS-stoffer i grundvandet, er det ikke ensbetydende med, at stofferne er i drikkevandet. Vandværkerne har til opgave løbende at kontrollere vandkvaliteten og måler drikkevandet for en række stoffer, der er fastlagt i et kontrolprogram af den pågældende kommune. Kommunerne fører tilsyn med, at drikkevandet overholder kvalitetskravene.

Strategi for kortlægning af PFAS-grunde

Som en del af PFAS-indsatsen skal administrationen i år udarbejde en strategi for kortlægning af PFAS-grunde. Her skal det vurderes, hvilken tilgang, der er mest optimal i forhold til at afdække forureningsrisikoen

Strategien vil også indeholde en plan for, hvordan administrationen bedst muligt griber det an at genoptage/revurdere alle de sager, der allerede er behandlet, før grænseværdierne for PFAS blev sænket. Hertil kommer genoptagelse af sager, der er undersøgt før 2015, hvor administrationen begyndte at undersøge for PFAS-stoffer.

Jordforureningsoplysninger på regionens hjemmeside

På regionens hjemmeside findes oplysninger om PFAS – dels om den konkrete indsats på brandøvelsespladser og dels om PFAS-forurening.

- <https://www.regionh.dk/klima-og-miljoe/jordforurening/projekter/Sider/Brand%C3%B8velsespladser-i-Region-Hovedstaden.aspx>
- <https://www.regionh.dk/klima-og-miljoe/jordforurening/projekter/Sider/Forurening-med-pfas.aspx>

På hjemmesiden kan borgere også søge oplysninger specifikt for deres grund:

- <https://www.regionh.dk/klima-og-miljoe/jordforurening/Se-om-din-grund-er-forurennet/Sider/default.aspx>